

TRIBÚNA NÁZOROV 33

LUETA
MARCO 1993

1 Od novembra 1989 uplynuli vyše tri roky. Myslíte, že terajšie zriadenie má v porovnaní so zriadením pred novembrom 1989:	1 oveľa viac predností 2 trochu viac predností 3 je to asi narovnačo 4 trochu viac nedostatkov 5 oveľa viac nedostatkov N neviem
2 Na tomto lístku je zoznam niekoľkých problémov, ktoré treba na Slovensku riešiť. Aj keď väčšina z nich je dôležitá, pokúste sa vybrať najviac tri z nich, ktorých riešenie Vy osobne považujete za najnaliehavejšie. PODAJTE LÍSTOK ČÍSLO 1!	1 ozdraviť životné prostredie 2 upevniť demokraciu 3 zvýšiť životnú úroveň 4 zlepšiť podmienky pre súkromné podnikanie (dane, zákony...) 5 zlepšiť zdravotnícku starostlivosť 6 znížiť kriminalitu, zabezpečiť poriadok 7 zabrániť úpadku morálky 8 vytvoriť viac pracovných príležitostí 9 vytvoriť lepšie podmienky pre rozvoj národnostných a etnických menšín 10 spevniť menu, zlepšiť postavenie slovenskej koruny 11 prispôsobiť dôchodky a systém sociálneho zabezpečenia k rastu životných nákladov 12 zlepšiť úroveň školstva 13 pokračovať v privatizácii 1. 2. 3.
3 Od parlamentných volieb v júni 1992 sa odohrali viaceré zmeny. Ako sa, podľa Vás, zmenila situácia na Slovensku v týchto oblastiach: PODAJTE LÍSTOK ČÍSLO 2! KÓDUJTE POMOCOU KLÚČA: 1 = VÝRAZNE SA ZLEPŠILA 2 = O NIEČO SA ZLEPŠILA 3 = OSTALA PŘIBLIŽNE ROVNAKÁ 4 = O NIEČO SA ZHORŠILA 5 = VÝRAZNE SA ZHORŠILA N = NEVIEM	A ekonomika Slovenskej republiky B sloboda tlače C bezpečnosť občanov D nezamestnanosť E obraz Slovenska vo svete F demokracia G životná úroveň
4 ČSFR zanikla a Slovensko má už tretí mesiac svoj vlastný štát. Aké pocity to vo Vás vyvoláva? KÓDUJTE POMOCOU KLÚČA: 1 = ÁNO 2 = NIE N = NEVIEM	A ľahostajnosť B radosť C strach z budúcnosti D smútok E pocit nových možností F rozpaky

5 Keby sa bolo bývalo pred rozdelením ČSFR uskutočnilo referendum, hlasovali by ste:	1 za rozdelenie ČSFR 2 proti rozdeleniu ČSFR 3 referenda by som sa nezúčastnil N neviem ☐
6 Na rozpad ČSFR a vznik samostatnej SR sú rozdielne názory. Budem Vám postupne čítať výroky a Vy mi povedzte, či s nimi súhlasíte alebo nie. KÓDUJTE POMOCOU KĹÚČA: 1 = SÚHLASÍM 2 = NESÚHLASÍM N = NEVIEM	A Rozpad ČSFR bol nevyhnutný. ☐ B Rozpad ČSFR sťažil ekonomickú a sociálnu situáciu občanov SR. ☐ C Pred rozdelením ČSFR sa malo urobiť referendum. ☐ D Rozpad ČSFR je výrazom vôle slovenského národa po vlastnej štátnosti. ☐ E Delenie ČSFR bolo pripravené naráchlo a nekvalitne. ☐ F ČSFR bola rozdelená proti vôli občanov Slovenska. ☐ G Slovensko bolo na samostatnosť zrelé. ☐ H Rozpad ČSFR je dôsledok českej neochoty k rovnocennému partnerstvu so Slováckmi. ☐
7 Situácia v našej spoločnosti je nevykryštalizovaná. Niektorí ľudia sú optimisti, iní však majú rôzne obavy. Čo myslíte, hrozia Slovensku nasledujúce skutočnosti? PODAJTE LÍSTOK ČÍSLO 31 KÓDUJTE POMOCOU KĹÚČA: 1 = ROZHODNE ÁNO 2 = SKÔR ÁNO AKO NIE 3 = SKÔR NIE AKO ÁNO 4 = ROZHODNE NIE N = NEVIEM	A výpredaj Slovenska zahraničnému kapitálu ☐ B výrazné zhoršenie spolupráce a kontaktov s Českou republikou ☐ C vyostrenie napätia vo vzťahoch s Maďarskom ☐ D ohrozenie zo strany Ukrajiny ☐ E pôsobenie cudzích mafií prepierajúcich 'špinavé peniaze' ☐ F vlna štrajkov a sociálnych nepokojov ☐ G zlý obraz Slovenska vo svete ☐ H priveľký vplyv Židov na ekonomický a politický život ☐ I priveľké zasahovanie cirkvi do politiky ☐ J opätovné zoštátnenie súkromného vlastníctva ☐ K neschopnosť politickej reprezentácie rešpektovať záujmy občajných ľudí ☐ L upadnutie do závislosti od USA ☐ M veľmocenský vplyv Ruska ☐ N rozšírenie národnostnej a rasovej neznášanlivosti ☐

POKRAČOVANIE OT. Č. 7!

1 = ROZHODNE ÁNO
2 = SKÔR ÁNO AKO NIE
3 = SKÔR NIE AKO ÁNO
4 = ROZHODNE NIE
N = NEVIEM

- O hospodársky úpadok a bieda ☐
- P nedostatočný záujem vyspelých krajín investovať na Slovensku ☐
- Q narastanie kriminality a chaosu ☐
- R obmedzenie slobody jednotlivca ☐

- 8 Optimisti predpokladajú skôr priaznivý vývoj. Do akej miery pokladáte za pravdepodobné nasledujúce predstavy?

PODAJTE LÍSTOK ČÍSLO 3!

KÓDUJTE POMOCOU KĹÚČA:
1 = ROZHODNE ÁNO
2 = SKÔR ÁNO AKO NIE
3 = SKÔR NIE AKO ÁNO
4 = ROZHODNE NIE
N = NEVIEM

- A Slovensko sa vďaka práci slovenských rúk a umu stane 'druhým Švajčiarskom' ☐
- B Slovensko bude ekonomicky ťažiť zo svojej výhodnej geografickej polohy, bude mostom medzi Východom a Západom ☐
- C Slovensko sa zaradí medzi krajiny Európskeho spoločenstva približne v rovnakom čase ako Česko, Maďarsko, Poľsko ☐

- 9 Mnoho sa dnes hovorí o obraze Slovenska vo svete. Do akej miery súhlasíte, resp. nesúhlasíte s nasledujúcimi výrokmí?

PODAJTE LÍSTOK ČÍSLO 4!

KÓDUJTE POMOCOU KĹÚČA:
1 = ÚPLNE SÚHLASÍM
2 = SKÔR SÚHLASÍM
3 = SKÔR NESÚHLASÍM
4 = VÔBEC NESÚHLASÍM
N = NEVIEM

- A Nezáleží na tom, ako sa na nás pozerá svet. Hlavné je, aby bolo na Slovensku dobre. ☐
- B Dobrá mienka sveta o Slovensku je dôležitá, pretože od nej závisí prípadná pomoc Slovensku. ☐
- C Obraz Slovenska vo svete je predovšetkým obrazom našich vlastných problémov a nedostatkov. ☐
- D Obraz Slovenska vo svete je predovšetkým dielom tých, čo neprajú Slovensku. ☐

- 10 Občas sa objavuje názor, že na Slovensku sa vyskytuje antisemitizmus. Ako to vidíte Vy?

- 1 na Slovensku sa vôbec nevyskytuje antisemitizmus ☐
- 2 na Slovensku sú síce prejavy antisemitizmu, ale nie je ich viac ako v okolitých krajinách ☐
- 3 antisemitizmus na Slovensku je väčší ako v okolitých krajinách ☐
- N neviem ☐

- 11 Politická scéna na Slovensku je dosť zložitá. Máte pocit, že rozumiete tomu, čo sa u nás v politike deje?

- 1 áno ☐
- 2 skôr áno ako nie ☐
- 3 skôr nie ☐
- 4 nie ☐
- N neviem ☐

- 12 Uveďte mená osobností súčasného politického a verejného života na Slovensku, ktorým najviac dôverujete!

ODPOVEĎ ZAPÍŠTE SLOVNE!

- 13 Teraz vám prečítam mená niektorých osobností politického života. Zaujíma vás, či ich poznáte a aký máte na nich názor.

PODAJTE LÍSTOK ČÍSLO 51

KÓDUJTE POMOCOU KLÚČA:

- 1 = JE MI VEĽMI SYMPATICKÝ
2 = V NIEČOM JE MI SYMPATICKÝ, V NIEČOM NIE
3 = JE MI NESYMPATICKÝ
4 = POZNÁM HO, ALE NEVIEM POSÚDIŤ
5 = VÔBEC HO NEPOZNÁM

A Vojtech Bugár
B Ján Čarnogurský
C Ľudovít Černák
D Miklós Duray
E Ľubomír Dolgoš
F Alojz Engliš
G Rudolf Filkus
H Ivan Gašparovič
I Václav Havel
J Oľga Kellošová
K Václav Klaus
L Ján Klepáč
M Milan Kňažko
N Michal Kováč
O Roman Kováč
P Matúš Kučera
Q Jozef Markuš
R Vladimír Mečiar
S Ivan Mikloš
T František Mikloško
U Jozef Prokeš
V Dušan Slobodník
W Viliam Soboňa
X Jozef Tuchyňa
Y Jaroslav Volf
Z Peter Weiss

- 14 Teraz, prosím, povedzte, do akej miery dôverujete nasledujúcim inštitúciám:

PODAJTE LÍSTOK ČÍSLO 31

KÓDUJTE POMOCOU KLÚČA:

- 1 = ROZHODNE ÁNO
2 = SKÔR ÁNO AKO NIE
3 = SKÔR NIE AKO ÁNO
4 = ROZHODNE NIE
5 = NEVIEM

A prezident SR
B Národná rada SR
C vláda SR
D odbory
E Matica slovenská
F Európske spoločenstvá
G polícia
H armáda
I Medzinárodný menový fond
J súdnictvo

- 1 = ROZHODNE ÁNO
2 = SKÔR ÁNO AKO NIE
3 = SKÔR NIE AKO ÁNO
4 = ROZHODNE NIE
N = NEVIEM

K cirkev

L NATO

M miestne úrady

- 15 Viaceré kroky vlády SR vyvolávajú vo verejnosti kritické ohlasy. Prečo sa podľa Vás vláde nedarí riešiť problémy tak, ako by sme si to predstavovali? Prečítam Vám niekoľko výrokov a Vy ma zastavte pri každom, ktorý Vám hovorí z duše.

ZAŤAČTE VŠETKY VÝROKY, S KTORÝMI RESPONDENT SÚHLASIL!

- 1 Vo vláde sú ministri, ktorí na svoju funkciu nestačia.
- 2 Je to dedičstvo komunistického režimu.
- 3 Je to dôsledok vzniku samostatnej Slovenskej republiky.
- 4 Príčinou je nevhodný štýl práce predsedu vlády.
- 5 Príčinou je činnosť predchádzajúcej vládnej garnitúry (1989-1992).
- 6 Vláda vládne príliš krátko na to, aby sa dali problémy odstrániť.
- 7 Predseda vlády musí robiť aj za druhých.
- 8 Príčinou je nepravý postoj masmédií.
- 9 Celá vláda vrátane predsedu je neschopná.
- 10 Je to dedičstvo spoločného štátu s Čechmi.
- 11 Terajšia vládna garnitúra nebola pripravená na úplnú samostatnosť Slovenska.
- 12 Je to dôsledok protislovenského sprisahania.
- 13 Vláde sa darí riešiť problémy.

- 16 Zamyslíte sa, prosím, nad činnosťou premiéra Mečiar. V čom vidíte jej klad a záporný?

ODPOVEĎ ZAPÍŠTE SLOVNE!

A klad:

B záporný:

- 17 V poslednom čase pribúdajú protesty proti rozhodnutiam vlády a parlamentu. Do akej miery pokladáte za oprávnené protesty nasledujúcich skupín:

PODAJTE LÍSTOK ČÍSLO 31

KÓDUJTE POMOCOU KLÚČA:

- 1 = ROZHODNE ÁNO
2 = SKÔR ÁNO AKO NIE
3 = SKÔR NIE AKO ÁNO
4 = ROZHODNE NIE
N = NEVIEM

A podnikateľov

B učiteľov

C maďarskej menšiny

D zdravotníkov

E novinárov

F odborárov

13. Ľudia môžu presadzovať svoje požiadavky rôznymi formami. Prečítam Vám niektoré z nich. Uveďte prosím, či by ste ich Vy sám použili, keby boli ohrozené Vaše základné sociálne istoty.

PODAJTE LÍSTOK ČÍSLO 31

KÓDUJTE POMOCOU KĹÚČA:

1 = ROZHODNE ÁNO

2 = SKÔR ÁNO AKO NIE

3 = SKÔR NIE AKO ÁNO

4 = ROZHODNE NIE

N = NEVIEM

A petícia

B nebudem platiť dane, nájomné a p.

C demonštrácia

D štrajk

E hladovka

19. Niektoré skupiny majú značný vplyv na život na Slovensku, iné nemajú taký vplyv, aký by si zaslužili. Posúďte vplyv nasledujúcich skupín:

PODAJTE LÍSTOK ČÍSLO 61

KÓDUJTE POMOCOU KĹÚČA:

1 = PRIVEĽKÝ VPLYV

2 = PRIMERANÝ VPLYV

3 = PRIMALÝ VPLYV

N = NEVIEM

A odbory

B novinári

C nacionalisti

D robotníci

E židia

F podnikatelia

G pravica

H Matica slovenská

I federalisti

J tzv. staré štruktúry

K ľavica

L zahraniční Slováci

20. Predstavte si, že by sa nové parlamentné voľby mali konať už tento víkend. Pre ktorú stranu alebo hnutie by ste sa rozhodli?

1 Hnutie za demokratické Slovensko

2 Stranu demokratickej ľavice

3 Slovenskú národnú stranu

4 Kresťansko-demokratické hnutie

5 Maďarské kresťansko-demokratické hnutie - Spoluzitie

6 Sociálno-demokratickú stranu Slovenska

7 Kresťansko-sociálnu úniu

8 Stranu konzervatívnych demokratov

9 Demokratickú stranu

10 Stranu podnikateľov

11 Maďarskú občiansku stranu

12 Stranu zelených

13 Stranu zelených na Slovensku

14 pre inú stranu alebo hnutie

15 nešiel by som voľiť

16 nechcem odpovedať

N neviem

21 A ktorú stranu alebo hnutie by ste rozhodne nevolili?	1 Hnutie za demokratické Slovensko 2 Stranu demokratickej ľavice 3 Slovenskú národnú stranu 4 Kresťansko-demokratické hnutie 5 Maďarské kresťansko-demokratické hnutie - Spolužitie 6 Sociálno-demokratickú stranu Slovenska 7 Kresťansko-sociálnu úniu 8 Stranu konzervatívnych demokratov 9 Demokratickú stranu 10 Stranu podnikateľov 11 Maďarskú občiansku stranu 12 Stranu zelených 13 Stranu zelených na Slovensku 14 inú stranu alebo hnutie 15 nešiel by som voliť 16 nechcem odpovedať N neviem ☐
22 V júni minulého roku prebehli u nás parlamentné voľby. Uvedte prosím, ktorú stranu alebo hnutie ste volili do Slovenskej národnej rady?	1 Hnutie za demokratické Slovensko 2 Stranu demokratickej ľavice 3 Slovenskú národnú stranu 4 Kresťansko-demokratické hnutie 5 Maďarské kresťansko-demokratické hnutie - Spolužitie 6 Sociálno-demokratickú stranu Slovenska 7 Slovenské kresťansko-demokratické hnutie (dnes Kresťansko-sociálna únia) 8 Občiansku demokratickú úniu - Občiansku demokratickú stranu - Demokratickú stranu - Maďarskú občiansku stranu 9 inú stranu alebo hnutie 10 nezúčastnil som sa volieb 11 nechcem odpovedať N neviem, nepamätám sa ☐
23 V politike sa veľa hovorí o 'pravici' a 'ľavici'. Kam by ste sa zaradili Vy sám (sama)?	1 jednoznačne k ľavici 2 skôr k ľavici 3 skôr k stredu 4 skôr k pravici 5 jednoznačne k pravici N neviem ☐
24 A teraz si všimnime zásady, ktorými by sa dnes mala riadiť naša spoločnosť. Prečítam Vám postupne niekoľko dvojíc výrokov. Umiestnite svoje stanovisko na škále od 1 do 5; kde číslo 1 znamená, že úplne súhlasíte s prvým výrokom, 5 znamená úplný súhlas s druhým výrokom, číslo 3 vyjadruje stred. PODAJTE LÍSTOK ČÍSLO 71 KÓDUJTE POMOCOU KĽÚČA: 1 = ÚPLNÝ SÚHLAS S VÝROKOM A 2 = ČIASŤOČNÝ SÚHLAS S VÝROKOM A 3 = STRED 4 = ČIASŤOČNÝ SÚHLAS S VÝROKOM B 5 = ÚPLNÝ SÚHLAS S VÝROKOM B	1A V politike je dôležité trpezlivé vyjednávanie. 1B Dôležitá je rozhodnosť a pevná ruka silnej osobnosti. 2A V demokracii má väčšina právo rozhodnúť aj na úkor menšín. 2B Úroveň demokracie sa posudzuje podľa toho, ako sa dodržiavajú práva menšín. 3A Prvoradá je pokoj a poriadok. 3B Prvoradá je sloboda a demokracia. 4A Vláda, ktorá nepripustí kritiku, poškodzuje záujmy Slovenska. 4B Kto kritizuje vládu, škodí Slovensku. 5A Opozícii ide tiež o blaho Slovenska. 5B Opozícii nezáleží na blahu Slovenska. ☐

- 1 = ÚPLNÝ SÚHLAS S VÝ-
ROKOM A
2 = ČIASTOČNÝ SÚHLAS
S VÝROKOM A
3 = STRED
4 = ČIASTOČNÝ SÚHLAS
S VÝROKOM B
5 = ÚPLNÝ SÚHLAS S VÝ-
ROKOM B

- 6A Vedúce funkcie v štátnej správe by mali mať členovia víťaznej strany. ☐
6B Vedúce funkcie v štátnej správe by mali mať odborníci bez ohľadu na politickú príslušnosť. ☐

- 7A Prvoradá je jednota a zomknutosť národa. ☐
7B Prvoradá je pluralita názorov a demokracia. ☐

- 8A Výsledky demokratických volieb sú záväzné počas celého funkčného obdobia. ☐
8B Keď sa verejná mienka obráti proti vláde a parlamentu, mali by byť nové voľby. ☐

- 25 Vymenujem Vám teraz niektoré krajiny. Pokúste sa pri každej z nich odhadnúť, do akej miery je perspektívnym obchodným partnerom pre Slovensko.

KÓDUJTE POMOCOU KLÚČA:
1 = PERSPEKTÍVNY PARTNER
2 = NEPERSPEKTÍVNY
N = NEVIEM

- A Česká republika ☐
B Maďarsko ☐
C Rakúsko ☐
D Poľsko ☐
E Ukrajina ☐
F Rusko ☐
G moslimské krajiny (ako Sýria, Irán, Pakistan) ☐
H vyspelé krajiny západnej Európy ☐
I USA ☐
J Japonsko, vyspelé ázijské krajiny ☐
K Izrael ☐

- 26 Podľa Vášho názoru by sa slovenská zahraničná politika mala orientovať predovšetkým na:

KAŽDEMU DRUHÉMU RESPONDENTOVÍ ČÍTAJTE V OPAČNOM PORADÍ!

- 1 dosiahnutie neutrality Slovenska ☐
2 skôr na Západ, na pridruženie sa ku krajinám Európskych spoločenstiev a k NATO ☐
3 skôr na východných susedov, najmä na krajiny bývalého ZSSR (Rusko, Ukrajina...) ☐
4 na krajiny tzv. 'Visegrádskej štvorky' (Poľsko, Česko, Maďarsko) ☐
5 nikomu sa nedá dôverovať, Slovensko sa musí spoliehať predovšetkým samo na seba ☐
N neviem ☐

- 27 Keď hodnotíte situáciu na strednom Východe, s kým viac sympatizujete - s Izraelom alebo s Palestincami?

- 1 väčšími s Izraelom ☐
2 väčšími s Palestincami ☐
3 asi rovnako ☐
N neviem ☐

- 28 Venujme sa na chvíľu ekonomickej situácii na Slovensku. Myslíte si, že po posledných parlamentných voľbách ekonomická reforma na Slovensku:

- 1 pokračuje prakticky rovnakým spôsobom ('klausovským') ako do volieb ☐
2 pokračuje s malými úpravami ☐
3 robí sa úplne iným spôsobom ☐
4 nerobí sa prakticky žiadna reforma ☐
N neviem ☐

29 Myslite si, že ekonomická politika súčasnej slovenskej vlády je v porovnaní s politikou predchádzajúcej vlády:	1 lepšia 2 zhruba rovnaká 3 horšia N neviem
30 Očakávate, že dnešná ekonomická politika vlády SR prinesie: PODAJTE LÍSTOK ČÍSLO 31 KÓDUJTE POMOCOU KLÚČA: 1 = ROZHODNE ÁNO 2 = SKÔR ÁNO AKO NIE 3 = SKÔR NIE AKO ÁNO 4 = ROZHODNE NIE N = NEVIEM	A lepší život pre Vás a Vašu rodinu B bohatstvo pre zopár jednotlivcov a biedu pre väčšinu C dostatok kvalitných tovarov a služieb
31 Prečítam Vám opäť niekoľko výrokov a Vy povedzte, do akej miery vyjadrujú Váš názor. PODAJTE LÍSTOK ČÍSLO 41 KÓDUJTE POMOCOU KLÚČA: 1 = ÚPLNE SÚHLASÍM 2 = SKÔR SÚHLASÍM 3 = SKÔR NESÚHLASÍM 4 = VÔBEC NESÚHLASÍM N = NEVIEM	A Privatizácia prinesie úžitok všetkým. B Výroba zbraní má na Slovensku perspektívy, treba ju rozvíjať a nie obmedzovať. C Malo by prevažovať štátne vlastníctvo podnikov. D Za svoju chudobu si každý môže predovšetkým sám. E Štát by mal zabezpečiť prácu pre každého občana podľa jeho kvalifikácie. F Štát by mal vo väčšej miere úradne stanovovať ceny. G Rozdiely v príjmoch by sa mali zmenšiť. H Privatizácia je ohrozená, lebo podnikatelia a živnostníci vracajú licencie.
32 Ako vychádzate s príjmom vo Vašej rodine?	1 s veľkými ťažkosťami 2 s určitými ťažkosťami 3 bez väčších ťažkostí 4 úplne bez ťažkostí N neviem
33 Ak porovnate súčasnú finančnú situáciu Vašej rodiny s minulým rokom, môžete si dneš:	1 dovoliť oveľa viac 2 dovoliť trochu viac 3 dovoliť približne rovnako 4 dovoliť trochu menej 5 dovoliť oveľa menej N neviem

34. Ľudia sa rôznymi spôsobmi vyrovnávajú s nedostatkom príjmov. Ktorými z nasledujúcich spôsobov v poslednom období (od začiatku ekonomickej reformy v januári 1991) zlepšujete svoju finančnú situáciu?

MOŽNOSŤ VIACERÝCH ODPOVEDÍ!

- 1 našiel som si lepšie platené zamestnanie
- 2 pracujem v zahraničí
- 3 dosiahol som väčší plat vo svojom zamestnaní
- 4 zohnal som si ďalšiu prácu
- 5 založil som si súkromnú firmu
- 6 prenajímam miestnosti, chatu, chalupu
- 7 predávam doma vyrobený tovar, vypestované ovocie, zeleninu
- 8 čo najviac si doma robím a opravujem sám
- 9 šiel som do úspor
- 10 žijem skromnejšie než predtým
- 11 požičal som si peniaze

35. Do akej miery súhlasíte s nasledujúcimi princípmi sociálnej politiky?

PODAJTE LÍSTOK ČÍSLO 4!

KÓDUJTE POMOCOU KĹČA:

- 1 = ÚPLNE SÚHLASÍM
2 = SKÔR SÚHLASÍM
3 = SKÔR NESÚHLASÍM
4 = VÔBEC NESÚHLASÍM
N = NEVIEM

- A Ak chcú rodičia lepšie vzdelanie pre svoje deti na súkromných základných alebo stredných školách, mali by si ho zaplatiť sami.
- B Podpora v nezamestnanosti by mala byť také nízka, aby nútila nezamestnaných hľadať si prácu.
- C Každý by mal mať iba toľko detí, koľko ich dokáže uživiť bez finančnej podpory štátu.
- D Ak chcú ľudia lepšiu lekársku starostlivosť, mali by si ju zaplatiť.
- E Ak niekto nemá dosť peňazí na zaplatenie nájomného alebo kúpu bytu, mal by sa presťahovať tam, kde je lacnejšie.

36. Predstavte si, že by ste mali väčšiu sumu peňazí. Čo by ste s nimi urobili? Vyberte najviac dve odpovede!

- 1 uložil by som ich do slovenskej banky
 - 2 uložil by som ich do zahraničnej banky
 - 3 nechal by som si ich radšej doma
 - 4 kúpil by som si za ne devízy (doláre, marky...)
 - 5 pokúsil by som sa výhodne ich investovať
 - 6 radšej by som ich minul, aby nestratili hodnotu
- N = NEVIEM

--	--

37. Na spolužitie národov a národností sú rozličné názory. Ako Vy osobne, na základe Vašich skúseností hodnotíte vzťahy medzi:

PODAJTE LÍSTOK ČÍSLO 8!

KÓDUJTE POMOCOU KĹČA:

- 1 = SÚ VEĽMI DOBRÉ
2 = SÚ SKÔR DOBRÉ AKO ZLÉ
3 = SÚ SKÔR ZLÉ AKO DOBRÉ
4 = SÚ VEĽMI ZLÉ
N = NEVIEM POSÚDIŤ

- A Slováckmi a Maďarmi
- B Slováckmi a Čechmi
- C Rómskym a ostatným obyvateľstvom

38) Prečítam Vám viaceré skupiny ľudí. Pri každej mi, prosím Vás, povedzte, či by ste jej príslušníka chceli mať: PODAJTE LÍSTOK ČÍSLO 91 KÓDUJTE POMOCOU KLÚČA: 1 = CHCEL BY SOM 2 = JE MI TO JEDNO, NE-ZÁLEŽÍ NA TOM 3 = RADŠEJ BY SOM NE-CHCEL 4 = ROZHODNE BY SOM NE-CHCEL N = NEVIEM	① <u>za susedov</u> A Česi ☐ B Maďari (u maďarských respondentov Slováci) ☐ C Židia ☐ D Romovia ☐ ② <u>za členov blízkej rodiny</u> A Česi ☐ B Maďari (u maďarských respondentov Slováci) ☐ C Židia ☐ D Romovia ☐
39) Prečítam Vám teraz niekoľko názorov na slovensko-maďarské spolužitie. Niektoré sa Vám môžu zdať nezmyselné alebo proti-chodné. Napriek tomu Vás prosím, aby ste odpovedali, do akej miery s nimi súhlasíte alebo nesúhlasíte. PODAJTE LÍSTOK ČÍSLO 41 KÓDUJTE POMOCOU KLÚČA: 1 = ÚPLNE SÚHLASÍM 2 = SKÔR SÚHLASÍM 3 = SKÔR NESÚHLASÍM 4 = VÔBEC NESÚHLASÍM N = NEVIEM	A Maďarským spoluobčanom záleží na blahu Slovenska rovnako ako Slovákom. ☐ B Na južnom Slovensku hrozí pomardčenie Slovákov. ☐ C Zlé vzťahy medzi Slovákami a Maďarmi na juhu Slovenska zdôrazňujú najmä tí, čo tam nežijú. ☐ D Maďarská menšina by najradšej pripojila južné Slovensko k Maďarsku. ☐ E V zmiešaných oblastiach by sa mali používať dvojazyčné názvy obcí, miest a ich častí, ulíc, obchodov a pod. ☐ F Na južnom Slovensku hrozí poslovenčenie Maďarov. ☐
40) Ako hodnotíte postavenie maďarskej menšiny na Slovensku?	1 maďarská menšina má iba obmedzené práva a možnosti rozvoja ☐ 2 maďarská menšina má vcelku priaznivé podmienky pre svoj rozvoj ☐ 3 maďarská menšina je zvýhodňovaná ☐ N neviem ☐
41) Experti medzinárodných organizácií (napr. Európske spoločenstvá, OSN) sa zaujímajú o postavenie maďarskej menšiny u nás. Čo myslíte, budú odporúčania týchto organizácií spravodlivé?	1 budú v zásade spravodlivé ☐ 2 budú asi zaujaté proti Slovensku ☐ 3 budú asi zaujaté proti Maďarom ☐ 4 iná odpoveď [AKÁ?]: ☐ N neviem ☐

42 Stále sa diskutuje o vodnom diele Gabčíkovo-Nagymaros. Slovenská a maďarská strana sa nevedia dohodnúť. Teraz sa má spor rozhodnúť na medzinárodnom súdnom dvore v Haagu. Čo si o tom myslíte Vy? Ku ktorému z nasledujúcich názorov sa prikláňate?	1 bez ohľadu na medzinárodný súd treba vodné dielo v plnom rozsahu spustiť do prevádzky 2 treba sa podriaadiť rozhodnutiu medzinárodného súdu 3 práce na vodnom diele treba definitívne zastaviť 4 iná odpoveď [AKÁ?]: N neviem, nie som informovaný ☐
43 A teraz Vám prečítam niekoľko výrokov o židoch. Niektoré sa Vám možno budú zdať nezmyselné alebo protikladné. Napriek tomu Vás prosím, aby ste odpovedali, do akej miery s nimi súhlasíte alebo nesúhlasíte PODAJTE LÍSTOK ČÍSLO 4! KÓDUJTE POMOCOU KLÚČA: 1 = ÚPLNE SÚHLASÍM 2 = SKÔR SÚHLASÍM 3 = SKÔR NESÚHLASÍM 4 = VÔBEC NESÚHLASÍM N = NEVIEM	A Židia významne prispeli k svetovej kultúre a vede. ☐ B Židov v rokoch 1938-45 stretlo to, čo si koniec-koncov zaslúžili. ☐ C Keby sme tu mali viac židovských spoluobčanov, slovenskej ekonomike by sa darilo lepšie. ☐ D V pozadí mnohých závažných udalostí stojí svetové židovské sprisahanie. ☐ E Židia nie sú ani horší, ani lepší ako ostatní ľudia. ☐ F Židia nikdy nemali úprimný vzťah k slovenskému národu. ☐ G Židia sú schopní podnikatelia. ☐ H Krutosti spáchané na židoch za 2. svetovej vojny sú odsúdeniahodné. ☐ I Židia myslia v prvom rade na seba - na svoje peniaze a zisk. ☐
44 V poslednom čase sa vedú spory o tom, či za deportácie a vyvražďovanie Židov za Slovenského štátu nesie vinu iba nemecká strana, alebo je spoločodpovedný aj prezident J. Tiso a ostatná slovenská politická reprezentácia. Do akej miery súhlasíte s nasledujúcimi výrokmí? PODAJTE LÍSTOK ČÍSLO 4! KÓDUJTE POMOCOU KLÚČA: 1 = ÚPLNE SÚHLASÍM 2 = SKÔR SÚHLASÍM 3 = SKÔR NESÚHLASÍM 4 = VÔBEC NESÚHLASÍM N = NEVIEM	KAŽDÉMU DRUHÉMU RESPONDENTOVÍ ČÍTAJTE V OPAČNOM PORADÍ! A Slovenskí politickí predstavitelia vtedajšieho slovenského štátu nesú spoluvinu za vyvražďovanie židov. ☐ B Prezident Tiso zachránil tisíce Židov, a preto by mu mal byť židovský národ vďačný. ☐
45 A čo si myslíte o spoločodpovednosti a spoluvine obyčajných ľudí na Slovensku za osud Židov?	KAŽDÉMU DRUHÉMU RESPONDENTOVÍ ČÍTAJTE V OPAČNOM PORADÍ! 1 každý, kto len trochu mohol, obetavo Židov zachraňoval; viac sa urobiť nedalo 2 pre záchranu Židov by sa bolo dalo urobiť aj viac N neviem ☐

46	Niektorí ľudia hovoria, že 48 rokov po vojne by už bolo načase prestať s pripomínaním deportácií a vyvražďovania Židov. Podľa iných by sa naopak tieto spomienky mali sústavne uchovávať. Ktorý názor je Vám bližší?	1 prestať pripomínať deportácie a vyvražďovanie Židov 2 uchovávať spomienky N neviem	☐
47	Ktoré denníky čítate pravidelne a najčastejšie? Uvedte najviac dva!	1 Pravda 2 Práca 3 Nový čas 4 Smeňa 5 SME (na každý deň) 6 Národná obroda 7 Slovenský denník 8 Hlas ľudu 9 Smer 10 Slovenský východ 11 Lúč 12 Nový Slovák 13 Lidové noviny a/alebo iné české denníky 14 iné 15 nečítam vôbec noviny	☐ ☐
48	Ako často sledujete spravodajstvo: PODAJTE LÍSTOK číS. 10! KÓDUJTE POMOCOU KLÚČA: 1 = DENNE ALEBO TAKMER DENNE 2 = PRAVIDELNE, ASPOŇ 2-3 KRÁT TÝŽDENNE 3 = OBČAS - MENEJ AKO 2 KRÁT TÝŽDENNE 4 = VÔBEC ALEBO SKORO VÔBEC NESLEDUJEM	A Slovenského rozhlasu (S1, S2, S3) B Českého rozhlasu C vysielania Slobodnej Európy D Slovenskej televízie E spravodajstvo Českej televízie (aj na STV2) F zahraničnej televízie G spravodajstvo novovzniknutých rozhlasových staníc (Rock FM, FUN Radio, Radio Twist...) * AK RESPONDENT VÔBEC NESLEDUJE ROZHLASOVÉ ALEBO TELEVÍZNE SPRAVODAJSTVO, PREJDITE K OT. Č. 50!	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
49	Na spravodajské a publicistické relácie sú rozdielne názory. Ako hodnotíte Vy: KÓDUJTE POMOCOU KLÚČA: 1 = SÚHLASÍM S VÝROKOM 2 = NESÚHLASÍM N = NEVIEM	① <u>relácie Slovenskej televízie:</u> A sú objektívne a nezávislé B informujú o všetkom, čo ako občan potrebujem vedieť ② <u>relácie Slovenského rozhlasu:</u> A sú objektívne a nezávislé B informujú o všetkom, čo ako občan potrebujem vedieť	☐ ☐ ☐ ☐
50	Ako sa cítite byť informovaný o dianí v Českej republike?	1 dostatočne 2 nedostatočne N neviem	☐
51	Ako by ste charakterizovali svoj vzťah k náboženstvu a viere?	1 veriaci 2 neveriaci 3 túto otázku nemám vyriešenú N neviem	☐

52	Ku ktorej cirkvi sa hlásite?	1 rímsko-katolíckej 2 grécko-katolíckej 3 evanjelickej a.v. 4 inej 5 k žiadnej	☐
53	Viete sa dohovoriť v angličtine, nemčine či inom západnom jazyku?	1 nie 2 áno, v jednom 3 áno, vo viacerých	☐
54	Je niekto z Vašich príbuzných českej národnosti?	1 áno 2 nie N neviem, neodpovedal	☐
55	Je niekto z Vašich príbuzných maďarskej národnosti? (* u Maďarov sa pýtajte: "...príbuzných slovenskej národnosti?")	1 áno 2 nie N neviem, neodpovedal	☐
56	Pohlavie:	1 muž 2 žena	☐
57	Vek:	ZAPÍŠTE ČÍSLOM DO OKIENKA!	☐
58	Ekonomická aktivita:	1 robotník v priemysle 2 poľnohospodársky robotník 3 manuálny pracovník v službách 4 nemanuálny pracovník v službách 5 technik 6 pracovník v administratíve 7 ostatná inteligencia 8 družstevný roľník 9 podnikateľ, súkromný roľník 10 ostatní pracujúci 11 nezamestnaný 12 dôchodca 13 žena v domácnosti alebo na MD 14 študent	☐
59	Vlastnícke postavenie a organizácia:	1 zamestnanec v štátnej spoločnosti 2 zamestnanec v akciovej spoločnosti (aj vlastník akcií - okrem kupónov) 3 zamestnanec v súkromnej firme (aj vlastník a spoluvlastník) 4 zamestnanec v družstve (aj podielnik v družstve) 5 pomáhajúci člen rodiny v súkromnej firme 6 ostatní	☐
60	Vzdelanie:	1 základné 2 vyučený alebo stredné bez maturity 3 vyučený s maturitou alebo stredoškolské 4 vysokoškolské	☐
61	Veľkosť bydliska:	1 do 2.000 obyvateľov 2 2.000 - 10.000 obyvateľov 3 10.000 - 50.000 obyvateľov 4 50.000 - 100.000 obyvateľov 5 nad 100.000 obyvateľov	☐
62	Národnosť:	1 slovenská 2 maďarská 3 iná	☐

63	Okres:	ZAPÍŠTE KÓD DO OKIENKA!			
64	Súhlasili by ste, aby sme sa na Vás obrátili s ďalším výskumom?	1 áno	2 nie		
	ANKETÁR - VYPLŇTE SÁM!				
65	Respondent sa o priebeh rozhovoru:	1 veľmi zaujímal	2 čiastočne zaujímal	3 málo zaujímal	